

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
Development of Curriculum Management and Organizing Learning Activities
According to the Sufficiency Economy Philosophy for Schools under
Kalasin Provincial Administrative Organization

รัฐชิดากานต์ จรรย์โกมล¹ และ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์²

Runchidakarn Chankomol and Sutum Thummatasananon²

(Received: July 7, 2018; Revised: July 28, 2018; Accepted: July 28, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดย ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วยผู้บริหาร 14 คน ครูผู้สอน 207 คน รวม 221 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ รวม 33 ตัวบ่งชี้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.26-0.73 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 ส่วนที่ 2 ทำการศึกษางานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวนโรงเรียน 3 โรงเรียน โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² M.Ed. student, Educational Administration Program, Faculty of Education Mahasarakham University

² Assoc. Prof., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

Corresponding Author E-mail: Runchidakarn@hotmail.com

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 องค์กรประกอบรวม 12 ข้อ ระยะที่ 2 ทำการสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการนำข้อมูลจาก ระยะที่ 1 ทั้ง 2 ส่วน มาจัดทำร่างแนวทางการพัฒนา และจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ต่อจากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกตการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ พบว่า เข้าเกณฑ์ทั้ง 33 ตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.24-4.60$) กล่าวคือ สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ พบว่าเมื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระและครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติมจากเดิม 33 ตัวบ่งชี้เป็น 50 ตัวบ่งชี้ ซึ่งจะนำไปใช้วิเคราะห์ในระยะที่ 2 ต่อไป

2. การสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลจากการนำข้อมูลในระยะที่ 1 และผลการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ยังคงมี 4 องค์กรประกอบ แต่เพิ่มเป็น 38 ตัวบ่งชี้ และเข้าเกณฑ์ทั้ง 38 ตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.42-4.58$) ดังนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 มาสร้างเป็นคู่มือเกี่ยวกับหลักของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aimed to: 1) study the present conditions and desirable conditions of curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization; 2) to construct guidelines on curriculum management and organizing learning activities according

to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization. The research was divided into 2 phases. Phase 1 was for data collection. It was divided into two parts. Part 1: was the study of the present conditions and desirable conditions of curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization. The sample consisted of school personnel in Kalasin Provincial Administrative Organization in the academic year 2017, comprising 14 administrators, 207 teachers, totally 221 people from 12 schools, obtained through cluster random sampling, using the school as the sampling unit. The tools used were a 5-point rating scale questionnaire inquiring about the present conditions and desirable conditions of curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization. It had 4 components and 33 indicators; the discrimination (r_{xy}) ranged from 0.26 to 0.73, and the total reliability was 0.90. Part 2 was the study on the best practices of 3 schools by interviewing the administrators, heads of learning strands and 3 concerned teachers in each school; 9 teachers altogether were purposively sampled. The tool used was a semi-structured interview form with 4 components and 12 items. Phase 2 was the construction of guidelines on curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization, using the data from both parts of Phase 1 in the construction. A focus group of 9 certified scholars was held to discuss the suitability of the guidelines. Suggestions were collected to be used in the improvement of the guidelines on curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization. The tools used were an observation form for the focus group discussion and a feasibility questionnaire. The statistics employed were the mean and standard deviation.

The findings are as follows:

1. The study on the present conditions and desirable conditions of curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization, which had 4 components, revealed that all of the 33 indicators passed the criterion ($\bar{X} = 4.24-4.60$). That is, the present conditions as a whole were at a high level ($\bar{X} = 4.35$), the desirable conditions as a whole were at a high level ($\bar{X} = 4.50$), and the study on the best practice of the schools, which had 4 components, revealed that the interviews with the administrators, heads of the learning

strands, and concerned teachers, brought about more indicators: from 33 indicators formerly to 50 indicators, which would be further used in the analysis in Phase 2.

2. The construction of the guidelines on curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization made use of the data in Phase 1 and the results of the focus group discussion and assessed the feasibility of the guidelines on curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization. The components remained to be 4 but the indicators became 38, all of which passed the criterion ($\bar{X} = 4.42-4.58$). Therefore, the results of the analysis in Phase 2 were used in constructing an appropriate manual of the guidelines on curriculum management and organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under Kalasin Provincial Administrative Organization.

Keywords: curriculum management, organizing learning activities according to the Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั้นเองสิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มด้วยซ้ำไป” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม 2542 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบคลุมระดับชุมชนจนถึงระดับชาติความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

กระทรวงศึกษาธิการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลส่งผลสู่การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ปริญานูช พิบูลสรารุณ, 2550) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงอันหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน และต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนมีความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2551) กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมดำเนินการโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขอันประกอบด้วยพอประมาณ มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้มีคุณธรรมซึ่งจะนำไปสู่ชีวิตเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีความสมดุลมั่นคงและยั่งยืน (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยให้ความสำคัญและมีความเชื่อมั่นว่าหากสถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้เป็นวิถีปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้วจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) จากนโยบายดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2559) ซึ่งโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 มีทั้งสิ้นจำนวน 12 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 37 คน ครูผู้สอน จำนวน 529 คน จากการรายงานการประเมินตนเองผลการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนในรอบปีการศึกษา 2560 และการใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ห้องค์กร (Swot Analysis) พบว่า ผู้เรียนในปัจจุบัน ยังขาดทักษะในการใช้ชีวิต คิดไม่รอบคอบ คิดไม่กว้างไกล ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและเมื่อไม่สามารถสร้างความสมดุลในชีวิตได้เมื่อมาศึกษาเรียนรู้ก็ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงได้มีเป้าหมายในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีใช้ในการจัดการศึกษา โดยจุดประสงค์สำคัญของการขับเคลื่อนคือการทำให้ผู้เรียนรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดคล้องแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม ความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกยุคปัจจุบัน รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก ซึ่งทุกการกระทำของตนย่อมมีผล และเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ดังนั้นโรงเรียนและครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังให้เกิดความสมดุลและความเข้มแข็งภายในจิตใจของผู้เรียน ซึ่งหากจะดำเนินการได้ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ปัจจุบันโรงเรียนและครูส่วนมากยังมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจไม่มากพอ จึงทำให้การนำไปใช้ยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นคณะทำงานของโรงเรียนได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงตระหนักที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนครูและสถานศึกษาและเพื่อขับเคลื่อนการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 566 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 221 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 14 คน และครูผู้สอน 207 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือมี 3 ชนิด ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 1 และฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 38 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 2

2.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากโรงเรียน 3 โรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูล การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 12 ข้อ

2.3 แบบสังเกต เพื่อสังเกตการณ์สนทนากลุ่ม ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เกี่ยวกับการพัฒนา แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งเป็น 4 องค์กรประกอบ จำนวน 50 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ 45 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ที่เข้าเกณฑ์ทั้ง 45 ข้อ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตั้งแต่ 3.50-5.00

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพ ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กาฬสินธุ์ จากโรงเรียน 12 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 10 คน และครูผู้สอน 20 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

3.3 นำแบบสอบถามจำนวน 45 ข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ที่เข้าเกณฑ์จำนวน 35 ข้อจึงคัดเลือกไว้จำนวน 33 ข้อ ตามที่ต้องการ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.26-0.73

3.4 นำแบบสอบถามจำนวน 33 ข้อที่เข้าเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90

3.5 พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 มี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วยผู้บริหาร 14 คน ครูผู้สอน 207 คน รวม 221 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ชนิดมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ รวม 33 ตัวบ่งชี้ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 องค์ประกอบ รวม 12 ข้อ แล้วนำข้อมูลไปดำเนินการในระยษะที่ 2

ระยะที่ 2 ทำการสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการนำข้อมูลจากระยะที่ 1 ทั้ง 2 ส่วนมาจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาและจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ต่อจากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกตการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ได้ 4 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้เพิ่มเป็น 38 ตัวบ่งชี้ ดังนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยษะที่ 2 ไปสร้างเป็นคู่มือเกี่ยวกับหลักของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.24	0.25	มาก	4.50	0.42	มาก
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.47	มากที่สุด	4.60	0.47	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.32	มาก	4.53	0.40	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.27	0.32	มาก	4.41	0.40	มาก
โดยรวม	4.35	0.21	มาก	4.50	0.33	มาก

2. การสร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 ทั้ง 2 ส่วน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มาจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาและจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้หลักของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ จากเดิมเข้าเกณฑ์ 33 ตัวบ่งชี้ และผู้ทรงคุณวุฒิได้เพิ่มอีก 5 ตัวบ่งชี้ รวมเป็น 38 ตัวบ่งชี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการประเมินแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	0.27	มากที่สุด	4.55	0.33	มากที่สุด
2. ด้านการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.53	0.28	มากที่สุด	4.50	0.38	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	0.27	มาก	4.42	0.23	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.54	0.19	มากที่สุด	4.50	0.30	มากที่สุด
โดยรวม	4.53	0.19	มากที่สุด	4.49	0.25	มาก

จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 ไปสร้างเป็นคู่มือเกี่ยวกับหลักของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาให้สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์มีการจัดหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่ง และยังมีคณะทำงานติดตามและประเมินผล เพื่อปรับปรุงคุณภาพการขับเคลื่อน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา หลวงกลาง (2558) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหา ทั้งโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทำแผนการสอนบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมีการวัดผลประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ บรรเทา (2558) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของ มีการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ สุภารัตน์ อุปปะ (2559) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้านและระดับปานกลาง 3 ด้านเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษารองลงมาคือด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ได้แนวทางการพัฒนาดังนี้ ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8 ตัวบ่งชี้ด้านการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9 ตัวบ่งชี้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 11 ตัวบ่งชี้ และด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผ่านกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ สร้างพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559) และตามแนวคิดของ ถวัลย์ มาศจรัส (2550) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แนวทางที่มีความถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พุฒผง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ด้านหน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 7 ตัวชี้วัดด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 9 ตัวชี้วัด ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้มี 10 ตัวชี้วัด ด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษามี 7 ตัวชี้วัดผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักแนวทางที่ได้ไปใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้รู้และเข้าใจแนวทางในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น
- 1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ ที่คืออยู่แล้วให้พัฒนาและดียิ่งขึ้นต่อไปและควรมีการส่งเสริมในด้านที่ยังมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์เท่านั้น จึงควรศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นๆ ด้วย
- 2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากการนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 – 2569*.
กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ:
พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จิราพร ผุยผง. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *MODEL การจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง*.
กรุงเทพฯ: ธาธอักษร.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงาน
กลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พรทิพย์ บรรเทา. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู)*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งฤดี โชติวิเชียร. (2558). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(ฉบับพิเศษ), 686-709*.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *หนังสือราชการ เรื่อง การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร /
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.
- สุนัย เศรษฐบุญสร้าง. (2551). *การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีเข็มมุ่งสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ :
ซีเอ็ดยูเคชั่น.